

## Davanje lijekova

Davanje lijekova «kupljenih na šalteru» ili onih prepisanih, koji djeci nisu neophodni, je sve više zabrinjavajuće. Mnogoj djeci koja imaju virusne infekcije (prehladu ili gripu), neodgovorno su prepisani antibiotici. Ogromna većina njih su virusnog porijekla i antibiotici neće pomoći. Nekada oni mogu imati i neugodne nuspojave, kao što je proliv.



Postoji takođe zabrinutost za veliki broj djece koja uzimaju tablete «kupljene na šalteru» (OTC) ili ne prepisane lijekove. Neki OTC lijekovi mogu biti efikasni i bezbjedni, ali mnogi nemaju dokazanu djelotvornost, neki čine više štete nego koristi, neki su otrovni ako se daju u većoj količini i nekada uzajamni uticaj OTC tableta i prepisanih lijekova može biti opasan.

**Bol i temperatura.** Paracetamol (Panadol, Tylenol, Dymadon) je široko korišten protiv bola ili da smanji temperaturu. Temperatura može učiniti da se dijete osjeća potišteno, ali sama po sebi ona nije opasna, zato automatsko snižavanje temperature, obično nije neophodno. Temperatura pokazuje da se tijelo bori protiv infekcije. Postoje neki dokazi da davanje lijekova za snižavanje temperature, može usporiti odgovor imunитета tijela na infekciju. U većini slučajeva zabrinutost ne bi trebala biti za tretiranje temperature same, već za način kako dijete izgleda i ponaša se, te simptome kao povraćanje i kašalj, umjesto tretiranja temperature. Lijekovi se trebaju dati samo ako temperatura djetetu pričinjava veliku neugodnost. Paracetamol je bezbjedan kada se da u preporučenoj dozi, ali prekomjerna doza može prozrokovati bolesnu jetru. Čitanje uputstva i pažljivo praćenje instrukcija su kritični. Paracetamol za djecu dolazi u različitim jačinama i formulama i od izuzetne je važnosti da je doza odgovarajuća težini djeteta. Ibuprofen (Nurofen, Iprofen), alternativa Paracetamolu, je takođe relativno bezbjedan, ali se treba izbjegavati ako dijete povraća ili ima astmu. Aspirin se nikada ne smije davati maloj djeci, zbog mogućih ozbiljnih nuspojava.

**Kašalj, prehlade i začepljeni nosevi.** Dekongestivi i druga sredstva protiv prehlade su široko promovisana za oslobađanje od simptoma prehlade i gripe. Međutim, postoji malo dokaza da oni pomažu, a tu su neki dokazi da oni mogu uzrokovati neprijatne nuspojave kao iritiranost, zbuñjenost i pospanost. Oralni lijekovi za dekonģestaciju (Dimetapp, Elixir i Demazine Syrup) nisu preporučljivi za djecu ispod 2 godine. Nazalni dekonģestivi (Drixine i Dimetapp) mogu ne biti od pomoći djeci.

Kašalj je vrlo čest simptom virusne infekcije gornjih disajnih organa. Lijekovi protiv kašlja (Actifed i Robitussin) nisu efikasni u smanjivanju učestalosti, intenziteta ili trajanja kašlja. Kašljanje ima značajnu funkciju u čišćenju sluzi iz djetetovih disajnih puteva i sprječavanju druge infekcije.

**Hirovito ponašanje, problemi sa spavanjem.** Nekada se OTC lijekovi (Phenergan ili Vallergan) koriste da «smire djecu», da pomognu djetetu zaspati, ili da mu kontrolišu ponašanje. Korištenje OTC lijekova da kontrolišu ponašanje je skoro uvijek neadekvatna alternativa jasnom uspostavljanju ograničenja, istrajnosti i podršci poželjnom ponašanju. Lijekovi mogu učiniti da se dijete malo smiri i lakše kontroliše, ali često nuspojava pospanosti utiče na učenje i radoznalost. Kod malog broja djece ovi lijekovi mogu ih učiniti još aktivnijim i življim, umjesto da ih smire.

**Vitamini i minerali.** Mnogi roditelji daju svojoj djeci razne kombinacije vitamina, minerala, ili drugih «prirodnih» substanci da pojačaju njihov imuni sistem, poboljšaju njihovo zdravlje, pomognu njihov rast i razvoj i učine ih jačim. Ne postoji dokaz da oni prave bilo kakvu razliku po dječije zdravlje. Istinski nedostatak vitamina ili minerala je veoma neuobičajen kod većine djece.

Professor Frank Oberklaid, Director, Centre for Community Child Health

Ove informacije za roditelje su dostupne na različitim jezicima zajednice i mogu se skinuti i odštampati sa Early Childhood Connections internet stranice. [www.ecconnections.com.au](http://www.ecconnections.com.au)

Na inicijativu

Uz podršku

